

A Győri Ítéltábla a Csengery Ügyvédi Iroda és a Párkányi Rita Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a dr. Rakonczainé dr. Mészáros Gabriella ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kártérítési- és kötbérigény érvényesítése iránti perében a Tatabányai Törvényszék 2016. június 7. napján kelt 9.G.40.052/2014/45. számú ítélete ellen a felperes részéről 46. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 1.500.000,- (Egymillió-ötszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Tatabányai Törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes kereseti kérelmét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 4.064.000,-Ft perköltséget.

A határozatának indokolásában rögzítette, hogy a felperes, mint a ... márkájú mezőgazdasági gépek kizárólagos magyarországi importőre és forgalmazója 2008. január 1. napján kizárólagos márkaképviseleti szerződést kötött az alperessel, mint területi márkaképviselővel a gépek értékesítésére a megállapodás mellékletében meghatározott területekre.

A felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a területen belül a termékeket viszonteladás céljából kizárólag az alperes márkaképviselőnek értékesíti.

A szerződés 2.1. pontjában az alperes vállalta, hogy sem közvetlenül, sem közvetetten nem gyárt, értékesít, forgalmaz, vagy más módon nem kezel olyan terméket, amely a felperes által forgalmazott termékkel versenyez.

A 2.2. pontban foglaltak szerint a márkaképviselő, annak tulajdonosai, közeli hozzátartozói, illetve érdekeltségi körükbe tartozó bármely jogi, vagy természetes személy vállalta, hogy a szerződés fennállása alatt nem tanúsít olyan magatartást, amely a forgalmazó és a gyártó között létrejött kizárólagos disztribútori szerződés, illetve gazdasági kapcsolat felbontására, valamint korlátozására irányul. Ilyen tartalmú felhívást nem intéz a gyártó irányába, valamint, ha a gyártó, vagy a képviselői részéről ilyen irányú megkeresés érkezne felé, azt határozottan visszautasítja, valamint haladéktalanul informálja a forgalmazót az ilyen irányú megkereséséről. Az ilyen tartalmú megkeresést, felhívást, valamint kapcsolatfelvételt a felek versenyjogsértőnek és tisztességtelennek tekintik.

A szerződés 2.3. pontjában a felek abban állapodtak meg, hogy a 2.2. pontban foglalt kötelezettségek megszegése esetén 100 millió Ft-ot köteles a márkaképviselő a forgalmazó részére kötbérként a forgalmazó felhívásának kézhezvételétől számított 30 napon belül megfizetni.

A szerződés 3.1. pontjában a felek rendelkeztek a szerződés rendes felmondásáról, amely írásban 6 hónapos felmondási idővel történhet.

A szerződés 9. pontja szerint a gyártó és a forgalmazó fenntartja a jogot arra, hogy az alperes értékesítési területén belül, közvetlenül értékesítsen termékeket.

A 9.2. pont értelmében a forgalmazó, valamint a kapcsolt és az érdekeltségi körébe tartozó vállalkozásai a szerződés tartama alatt csak rendkívüli esetben végezhetnek a márkaképviselő területén közvetlen értékesítést, kizárólag a márkaképviselő előzetes tájékoztatása után, az árbevétel után számított 4 % jutalék márkakereskedőnek történő megfizetése mellett, kivéve a forgalmazó által eszközölt szavatossági csere keretében történő értékesítést, valamint a szerződés H mellékletében felsorolt, kiemelt partnereknek történő közvetlen értékesítést.

A szerződés 16.1. pontja az értesítés útján történő rendkívüli felmondásról rendelkezik. A 16.1. pontban foglaltak szerint bármely fél, bármikor jogosult arra, hogy a szerződést előzetes írásos értesítés útján felmondja abban az esetben, ha a másik fél megszegi a szerződés egy, vagy több rendelkezését és/vagy az általános értékesítési feltételeket, és az ilyen szerződésszegést 30 napon belül írásos értesítés útján nem orvosolja (amennyiben az orvosolható) úgy, hogy abból kiderüljön a szerződésszegés jellege és az orvoslás igénye.

A 16.2. pont szabályozza a forgalmazó által gyakorolható azonnali hatályú felmondás feltételeit.

A szerződés 17.1. pontjában foglaltak szerint a szerződés automatikusan megszűnik abban az esetben, ha a márkaképviselő, vagy a forgalmazó ellen csődeljárást, felszámolást, végelszámolást, vagy végrehajtási eljárást kezdeményeztek.

A gyártó és a felperes 2012. augusztus 1. napján kelt megállapodása értelmében a felperes ... termékeket érintő forgalmazási jogosultsága 2012. szeptember 1. napjától kezdődő hatállyal nem kizárólagos.

Az alperes 2013. augusztus 10-én kelt levelében a kizárólagos márkaképviselési szerződés 2.1. pontjára, valamint 9.1. pontjára hivatkozással előadta, hogy tudomására jutott, hogy az értékesítési területén az ... Zrt. a felperes megbízásából promóciós és értékesítési, a felperes pedig a jogosultsága szerződéses kereteit túllépve - előzetes tájékoztatás nélkül - a ... termékekkel közvetlen értékesítési tevékenységet végez.

Felszólította a felperest, hogy a szerződésszegő magatartást haladéktalanul hagyja abba, a területre kiadott ajánlatokat vonja vissza, az ügyfeleit értesítse, hogy az értékesítésre kizárólag az alperes jogosult az adott területen. Figyelmeztette a felperest a szerződés 3.4. pontjában foglaltakra, a 100 millió Ft-os kötbérfizetési kötelezettségre és felhívta a felperest, hogy a levél kézhezvételétől számított 8 napon belül nyilatkozzék, hogy hajlandó-e a szerződésszegő magatartás megszüntetésére és a szerződésszegéssel összefüggésben a márkaképviselési szerződésnek megfelelő elszámolásra.

A felperes 2013. augusztus 24. napján kelt válaszában tájékoztatta az alperest, hogy a márkaképviselési szerződést hatályban lévőnek tekinti. Leszögezte, hogy a vállalt szerződéses kötelezettségeinek folyamatosan eleget tett, ezért a pontosan meg nem határozott szerződésszegő magatartást, amelyre a megkeresés utal, értelmezni nem tudja.

Az alperes ugyanezen a napon keltezett és a felperes által 2013. augusztus 26-án kézhez vett levelében tudomásul vette, hogy a felperes a nyilatkozattételre megjelölt 8 napos határidőben érdemi választ nem adott, az alperest nem kereste meg a szerződésnek megfelelő üzleti kapcsolat helyreállítása céljából.

Az alperes - a már előadottakon túl - sérelmezte, hogy a felperes olyan áron adja el a gépeket az alperes területén közvetlenül a vásárlóknak, mint amilyen áron az alperesnek, mint viszonteladónak értékesíti. A felperes gépalkatrész eladásai is sértik a kizárólagos márkaképviseleti szerződésben foglaltakat.

Figyelemmel arra, hogy a felperes nem jelezte azon szándékát, hogy a jövőben tartózkodik a szerződésszegő magatartástól, így az alperes álláspontja szerint a szerződésszegés nem orvosolható, ezért az alperes a megállapodást - a 9.2. pont megsértésére hivatkozással -, a szerződés 16.1. pontja alapján rendkívüli felmondással felmondta.

A felperes 2013. augusztus 30-i levelében jelezte, hogy a nyári szabadságok miatt nem állt módjában az alperes augusztus 10-én kelt megkeresésére határidőben válaszolni. Rámutatott, hogy a felhívás nem tartalmaz konkrétumot arról, hogy a felperes milyen szerződésszegést követett el, így a rendkívüli felmondás megalapozatlan és azt a felperes nem fogadja el.

Jelezte a felperest, hogy az általa megjelölt feltételek szerint a márkakereskedői szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésétől nem zárkózik el.

2013. szeptember 10. napján kelt írásbeli nyilatkozatával az alperes közölte, hogy az azonnali hatályú felmondást fenntartja és a szerződést 2013. augusztus 26. napjával megszüntnek tekinti.

A 2013. november 15-én az alperes a gyártóval kereskedelmi importszerződést kötött a ... termékek közvetlen forgalmazójaként, így a felperes közvetlen versenytársaként jelent meg a magyar piacon.

2014. március 25. napján kelt levelében a felperes felszólította az alperest, hogy 30 napon belül 100 millió Ft kötbért fizessen meg a felperes részére, valamint térítse meg a szerződésszegésből eredő felperesi kárt, figyelemmel arra, hogy az alperes megszegte a kizárólagos márkaképviseleti szerződés 2.2 és 2.3. pontjában foglalt kötelezettségét azzal, hogy a gyártóval közvetlen disztribútori szerződést kötött, és a ... termékeket közvetlen forgalmazóként értékesíti Magyarország területén.

A felperes kereseti kérelmében az alperes által közölt rendkívüli felmondás érvénytelenségének megállapítását, valamint az rPtk. 237. §. (1) bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállítását és a kizárólagos márkaképviseleti szerződés érvényessé nyilvánítását kérte.

A rPtk. 318. §., 339. §., 199. §., 237. §. 238.§. és 246. §. alapján kérte az alperes kötelezését 100 millió Ft kötbér és ennek 2012. augusztus 1. napjától járó törvényes késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére.

A felperes a kereseti kérelme ténybeli alapjaként előadta, hogy az alperes a 2013. augusztus 10-én kelt értesítő levélre történő hivatkozással 2013. augusztus hó 24. napján a felek közti kizárólagos márkaképviseleti szerződést - jogellenesen - mondta fel arra hivatkozással, hogy a felperes az alperes értékesítési területén közvetlenül ad el gépeket és alkatrészeket.

Az alperes által közölt rendkívüli felmondás „érvénytelen”, az egyrészt alaki, másrészt tartalmi hibában szenved.

Az alaki hiba tekintetében az rPtk. 199. §., 217. §. (2) és 218. §. (3) bekezdésére hivatkozott azzal, hogy az alperes nem tartotta be a szerződés 16.1. pontjába foglaltakat, a szerződésszegés orvoslására biztosítandó 30 napos határidőt, és nem jelölte meg egyértelműen, hogy a felperes mikor, melyik

gépeladással sértette meg a kizárólagos márkaképviselési szerződés közvetlen értékesítésekre vonatkozó 9.2. pontját.

A rendkívüli felmondás alapjául szolgáló szerződésszegéssel összefüggésben rámutatott, hogy a felek a márkaképviselési szerződés 9.2. pontjában írtakat éppen a 2008. január 1. napján kelt szerződés megkötése előtti gyakorlati tapasztalatok alapján szabályozták.

2008. és 2013. között ugyanis az a kölcsönös kereskedelmi gyakorlat alakult ki, amely során a felperes az alperes részére kijelölt értékesítési területen korlátozott mértékben, közvetlenül értékesített ... mezőgazdasági termékeket, ugyanakkor az alperes is adott el az értékesítési területén kívül gépeket. Ezen értékesítések közel egyenlő volumenűek voltak, és a felek hallgatólagos megállapodásán alapultak. Ezt a gyakorlatot az alperes a 2013. augusztus 10-én kelt levelében foglaltakat megelőzően nem kifogásolta.

A felperes utalt arra, hogy a felek által követett gyakorlat a szerződés tartalmává válhat anélkül, hogy a felek azt írásba foglalnák.

A felperes a rendkívüli felmondás tartalmi hiányosságai körében arra is hivatkozott, hogy az annak alapjául megjelölt szerződésszegő magatartás nem volt valós, okszerű, a szerződés felmondása pedig nem volt időszerű sem.

A 2013. szeptember 10. napján kelt levélben alvázszámra hivatkozással megjelölt konkrét ügyletek 1,5-2,5 évvel korábban történtek, így nem szolgálhatnak alapul a tartós jogviszony azonnali hatállyal történő megszüntetésére. Az alperes rendkívüli felmondását az rPtk. 4. §. (1) bekezdésébe, a 277. §. (4) bekezdésébe és az 5. §. (2) bekezdésében ütközőnek, visszaélészerű joggyakorlásnak, valamint a felek együttműködési kötelezettsége megszegésének tekintette.

Az alperes 2013. őszén a gyártóval közvetlen kapcsolatba lépett, majd 2013. november 15-én közvetlen forgalmazói szerződést kötött, amely sérti a 2. pontban írt versenytilalmi klauzulákat. Az alperes ezen eljárásával megszegte a kizárólagos márkaképviselési szerződés 2.2. pontjában foglaltakat, amelyre tekintettel a felperest a 2.3. pontban foglaltak szerinti kötbér illeti meg.

A felperes a késedelmi kamatigényt az rPtk. 301/A §-ára alapította. Az álláspontja szerint a kizárólagos márkaképviselési szerződés továbbra is hatályos, ezért az érvénytelen rendkívüli felmondás következtében úgy kell tekinteni, hogy annak teljesítését az alperes jogos ok nélkül tagadta meg. A teljesítés megtagadásának lehetséges következményei közül a felperes a r.Ptk. 313 §. értelmében a késedelem következményeit kívánta alkalmazni.

A felperes által érvényesített 388.288.555,-Ft összegű kártérítés és kamatainak megfizetésére irányuló keresetmódosítást a törvényszék a 22-I. számú végzésével a Pp. 146/A §-a alapján elutasította.

Az alperes a kereseti kérelmet vitatta.

Állította, hogy a 2013. augusztus 24-én kelt azonnali hatályú felmondása a szerződés 16.1. pontja alaki és tartalmi követelményeinek is megfelel, a felek közötti kötelmet megszüntette.

A rendkívüli felmondás okaként nevesített szerződésszegéssel összefüggésben rámutatott, hogy az alperes területén történő, a megállapodás 9.2. pontjába ütköző értékesítésekről az alperes csak közvetett információkkal rendelkezett, a felperes azokról a jogviszony fennállta alatt adatot nem szolgáltatott, ezért nem volt elvárható az alperestől, hogy a felperes szerződésszegésének részleteit az azonnali hatályú felmondásban pontosan megjelölje.

Vitatta a felperes azon hivatkozását, miszerint kölcsönösen a szerződésbe ütköző értékesítéseket végeztek. A felek közt nem volt olyan elfogadott kereskedelmi gyakorlat, amely alapján a felperes

jogosult lett volna az alperes területén közvetlenül, a 9.2. pontban foglalt feltételek hiányában értékesíteni.

Kiemelte, hogy a felperes 1,5-2,5 évvel ezelőtti szerződésbe ütköző gépeladásairól csak a szervízhálózat útján, a későbbiekben szerzett tudomást.

A versenytilalmi klauzula megszegésével kapcsolatosan rámutatott, hogy azok a felperes kizárólagos disztribútori jogállásához kapcsolódtak, amely azonban 2012. szeptember 1. napjától kezdődő hatállyal megszűnt, ezért a versenytilalmi rendelkezések okafogyottá váltak, az alperes 2012. szeptember 1. napját követő eljárása azokat nem sérthette.

A kötbér fizetési kötelezettség alapjául megjelölt szerződéses rendelkezések (2.1., 2.2., 2.3. pontok) a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 11. §-ába, ebből következően az rPtk. 202. §. (2) bekezdésébe ütköznek, ezért semmiek, így arra kötbérigény sem alapítható.

A rPtk. 247. §-ában foglaltak értelmében hivatkozott arra, hogy a kötbér mértéke túlzott, a jogalap fennállta esetén is annak összege csak 25 millió forintban fogadható el.

A felperes eljárása azért is rosszhiszemű volt, mert nem értesítette az alperest arról, hogy 2012. szeptember 1. napjától a kizárólagos disztribútori jogosultsága megszűnt, így ettől a naptól kezdődően a gyártó bárkivel köthetett disztribútori szerződést a ... termékek magyarországi forgalmazására, ami az alperes eladási mutatóira negatív hatást gyakorolt.

Az elsőfokú bíróság az alperes 2013. augusztus 24. napján kelt rendkívüli felmondását az alábbiak okán tekintette jogszerűnek.

A megállapodás értesítés útján történő felmondását szabályozó 16.1. pontjával kapcsolatosan elsőfokú bíróság az alperesi értelmezést fogadta el, amely szerint a másik fél szerződésszegésére hivatkozó félnek írásban kell közölnie a kifogását a másik féllel úgy, hogy ebből kiderüljön, hogy milyen jellegű szerződésszegésre hivatkozik, illetve mi az orvoslás iránti igénye. Amennyiben a szerződésszegő fél 30 napon belül írásban nem értesíti a másik felet arról, hogy a szerződésszegést orvosolta, úgy az előzetes írásos értesítés útján közölt felmondás hatályosul és a szerződést megszünteti.

Figyelemmel arra, hogy az alperes által hivatkozott értelmezés a szerződés szövegének, a felek jogviszonyából fakadó jogos érdekének és a jóhiszemű értelmezés követelményének megfelel, ezért az alperes 16.1. pont szerinti rendkívüli felmondása érvénytelenségét nem lehet megállapítani azon formai okból, hogy a felek közötti szerződés egyértelműnek nem tekinthető alaki rendelkezéseibe ütközik.

Alaki hiba hiányában a törvényszék az alperes rendkívüli felmondása megalapozottságát tartalmi szempontok szerint is vizsgálta.

Az alperes a felmondás okaként arra hivatkozott, hogy a felperes megsértette a márkaképviselési szerződés 9.2. pontját azzal, hogy az alperes területén közvetlenül értékesített gépeket, amely eladásokról az alperest nem tájékoztatta és az ebből fakadó árbevétel után számított 4 %-os jutalékot sem fizette meg az alperesnek.

A felperes a szerződésszegés tényét érdemben nem vitatta, azt a felek közti kölcsönös kereskedelmi gyakorlattal indokolta.

Az elsőfokú bíróság azonban akként foglalt állást, hogy a felperes az általa e körben állítottakat nem tudta igazolni. A szerződés 21.1. pontja értelmében ugyanis a hivatkozott kereskedelmi gyakorlat, miszerint a felperes az alperes területén csökkentett mértékben, de közvetlenül is értékesíthetett, míg az alperes a szerződésben meghatározott területén kívül is adhatott el gépeket - írásbeli rendelkezés hiányában - nem vált a kizárólagos márkaképviselési szerződés részévé.

A felperes 9.2. pontba ütköző, általa sem vitatott értékesítési gyakorlatát nem legalizálja sem a szerződésszegő ügyletek relatíve alacsonyabb volumene, sem pedig a rendkívüli felmondást 1,5-2,5 évvel megelőző időbeli távolsága sem. Ez utóbbi körülmény éppen annak tudható be, hogy a felperes elmulasztotta tájékoztatni az alperest, hogy mikor, milyen közvetlen értékesítést végzett, így erről az alperesnek csak részleges információi lehettek. Ez okból nem várható el a felmondás adott fázisában, hogy az alperes a szerződésszegést teljes körűen, minden adatra kiterjedően megjelölje. A felmondás ezen módjára irányadó 16.1. pont is a szerződésszegés jellegének közlését, nem pedig a szerződésszegéshez kapcsolódó valamennyi pontos adat feltüntetését írja elő. A fentiek okán a törvényszék úgy tekintette, hogy az alperes a lehetőségeihez képest megjelölte a felmondás alapjául szolgáló szerződésszegő magatartást.

A felperes szerződésszegő eljárásának magyarázatául a későbbiekben hivatkozott kölcsönös gyakorlat fennálltát cáfolja az is, hogy a felperes az alperes 2013. augusztus 10-i levelére adott válaszában maga sem érvelt azzal, hogy a felek között olyan mindegyikük által elfogadott gyakorlat alakult ki, amelynek tükrében az alperes által sérelmezett szerződésszegő magatartás jelentőséggel nem bír.

A törvényszék rámutatott, hogy a felperes 2013. augusztus 24-i válaszából az alperes okszerűen következtetett arra, hogy a felperes a szerződésszegést, mint jogi tényt elismerni nem kívánja, a következményei feltárásában együttműködni nem kíván. Ennek tükrében nem tekinthető rendeltetésellenesnek az az alperesi magatartás, miszerint kisebb volumenű, és időben távolabbi felperesi szerződésszegések mellett is a felek jogviszonyát azonnali hatállyal kívánta megszüntetni.

A fentiek alapján tehát a törvényszék az alperes rendkívüli felmondását alakilag és tartalmilag is megfelelőnek ítélte.

A törvényszék kitért arra, hogy a szerződés 17.1. pontjában foglaltak szerint a felek szerződése - legkésőbb - 2015. február 16. napján tekinthető megszűntnek, ugyanis ezen időponttól végrehajtási eljárás indult a felperessel szemben.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak ítélte a felperes kötbérigényét is.

A kötbérfizetési kötelezettség alapjául megjelölt 2.2. szerződési pont kifejezetten a felperes kizárólagos disztribútori pozícióját biztosította, a forgalmazói jogok kizárólagosságát azonban a felperes 2012. szeptember 1. napján már elvesztette, ezért megszűnt az a jogi érdek is, amelyet a felek a szerződés 2.2. pontjára figyelemmel a 2.3. pontban kötbérrel biztosítani rendelték. A 2.1. pontban foglaltak felperes általi esetleges megsértése a kötbérigényt nem alapozhatja meg figyelemmel arra, hogy a szerződés 2.3. pontja csak a 2.2. pontban foglalt magatartásokat szankcionálja kötbérfizetési kötelezettséggel, a 2.1. pontban foglaltakra nem vonatkozik.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen a törvényszék ítéletének megváltoztatását kérte a kereseti kérelemben foglaltak szerint, a másodlagos kérelme az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság újabb határozat hozatalára utasítására irányult az alperes perköltségben marasztalása mellett.

A felperes az elsőfokú eljárásban előadott érveit megismételve hangsúlyozta, hogy a 2013. augusztus 24-i levélben közölt alperesi rendkívüli felmondás alaki és tartalmi okokból is érvénytelen.

Rámutatott, hogy a 16.1. pontra vonatkozó, az elsőfokú bíróság által elfogadott értelmezést a peres felek egyike sem osztotta, az a logikai kritériumoknak sem felel meg.

A bíróság értelmezése szerint ugyanis a rendkívüli felmondás 30 napra visszamenőleg hatályosulna, egyidejűleg azonnali hatállyal is. Ez a gazdasági életben szokásos eljárásokkal összeegyeztethetetlen, mivel abban a 30 napban, amíg a szerződésszegés orvoslása történhet, a szerződést a feleknek továbbra is teljesíteniük kell figyelemmel arra, hogy - formálisan azonnali hatályú felmondás megküldése ellenére - a szerződés még nem szűnt meg.

A törvényszék által levezetett értelmezési módra egyik fél sem hivatkozott, ezért az elsőfokú ítélet iratellenes és ellentétes a felek szándékával is. Az alperes ugyanis 2013. szeptember 10-én küldött levelében úgy nyilatkozik, hogy az augusztus 24-i rendkívüli felmondást azonnali hatályúnak tekinti, amely a szerződést 2013. augusztus 26-án megszüntette.

A felperes álláspontja szerint a 16. 1. pont szerinti felmondás, mind a nyelvtani, mind a logikai, mind a teleologikus értelmezés szerint akként határozható meg, hogy annak közlését megelőzően a szerződésszegésre hivatkozó fél írásban, a szerződésszegés jellegének és az orvoslás igényének közlésével 30 napos határidőt biztosítva szólítsa fel a másik felet a szerződésszegés orvoslására. A rendkívüli felmondás joga a kizárólagos márkaképviseleti szerződés 16.1. pontja szerint akkor gyakorolható, ha a szerződésszegő fél a fenti követelményeknek megfelelő felszólítást követő 30 napon belül az abban hivatkozott szerződésszegést nem, vagy nem megfelelően orvosolja.

A fenti kritériumoknak azonban az alperes rendkívüli felmondása nem felelt meg.

A fenti értelmezés szerinti előzetes értesítésnek csak az alperes 2013. augusztus 10-én kelt levele tekinthető, amely azonban csak általános jellegű és hiányos megjelölést tartalmaz a sérelmezett felperesi szerződésszegés tekintetében, amelyből a konkrét jogsértő magatartás nem derül ki. A 2013. szeptember 10-i levelében az alperes már pontosan részletezte a közvetlen értékesítéssel érintett gépeket. Alappal volt elvárható az alperestől, hogy a közel 10 éves jogviszony rendkívüli felmondását akkor közölje, amikor a szerződésszegéssel kapcsolatos pontos információk a rendelkezésére álltak.

A szerződésszegés tényének, idejének, körülményeinek pontos megjelölése, valamint a 30 napos határidő biztosítása - a szerződés 16.1. pontja értelmében - azért is elengedhetetlen formai követelménye a rendkívüli felmondás gyakorlásának, mivel ez alapján nyílik meg a lehetősége a másik félnek a védekezésre és az állítólagos szerződésszegés orvoslására.

A felperes rámutatott, hogy a fenti kritériumokat kielégítő előzetes értesítés olyan, a felek hosszú távú üzleti kapcsolatára tekintettel beépített, szerződéses garanciális feltétel, amelynek betartása nélkül az alperes nem gyakorolhatta volna jogszerűen a rendkívüli felmondás jogát.

A rendkívüli felmondás tartalmi hiányosságai körében is kiemelte, hogy az alperes a 2013. augusztus 10-i levelében nem jelölt meg egyértelműen beazonosítható szerződésszegő magatartást, ugyanakkor egy rendkívüli felmondásra irányuló jognyilatkozatot nem lehet utólag pontosítani és a felmondás hiányosságait a későbbiekben kiküszöbölni, pontosítani.

A felperes a fellebbezésében sérelmezte az időnként előforduló, szerződésszegő eladásai magyarázatául hivatkozott kölcsönös kereskedelmi gyakorlattal összefüggésben csatolt okirati bizonyítékok és tanúvallomások értékelésének elmulasztását.

A felperes táblázatos kimutatással (F/15-17) igazolta, hogy 2008. január 1. és 2013. augusztus 10. között az alperesnek eladott 233 db géppel szemben mindössze 17 db közvetlen értékesítés történt. A táblázatból kitűnik, hogy a felperes közvetlen értékesítéseinek volumene szinte teljes mértékben megegyezett az alperes területen kívüli értékesítéseinek volumenével. A felperes kereskedelmi vezetője, ... tanúvallomása is alátámasztotta, hogy az értékesítésekről a felek kölcsönösen tudomással bírtak.

A Ptk. 6:63. §. (5) bekezdése törvényi szintre emelte azt a korábbiakban kikristályosodott joggyakorlatot, miszerint a felek által következetesen, ismételten visszatérően követett gyakorlat a szerződés tartalmává válhat anélkül, hogy a felek azt írásba foglalják.

A megjelölt indok akkor teszi megalapozottá a felmondást, ha valós, időszerű és okszerű.

Az okszerűség követelménye azt kívánja meg, hogy a felmondásban megjelölt szerződésszegés, annak súlyára, bekövetkeztének idejére tekintettel okkal eredményezze a szerződés azonnali hatályú felmondással történő megszüntetését.

A felek közötti, a fentiekben hivatkozott kereskedelmi gyakorlat tükrében - amely szerint a közvetlen értékesítéseket korábban egyik fél sem tekintette a jogviszony fennállását ellehetetlenítő, orvosolhatatlan körülménynek -, a felperes által tanúsított magatartás nem eredményezett olyan köteleességszegést, amely az alperes felmondását megalapozottá, valóssá és okszerűvé tette volna, ezért az nem alkalmas a szerződés megszüntetésére.

A felperes kitért arra, hogy az alperes 2013. szeptember 10-i levelében alvázszámra hivatkozással pontosan meghatározott, és szerződésszegő módon eladott gépek értékesítése a rendkívüli felmondást megelőzően 1,5-2,5 évvel történt. A rendkívüli felmondás alapjaként megjelölt okok időbeli távolsága jogellenessé teszi az alperes rendkívüli felmondását.

(BDT.2014.3101. BDT.2000.138.)

Az alperesi magatartás rendeltetésellenességét cáfoló ítéleti érveléssel szemben a felperes rámutatott, hogy azon eljárása, miszerint a 2013. augusztus 24-i válasziratában további információt kért az alperestől, nem értelmezhető rosszhiszemű eljárásként, nem ad alapot a 16.1. pontban előírt 30 napos határidő figyelmen kívül hagyására és nem legitimizálja az alperes jogsértő rendkívüli felmondását.

A felperes álláspontja szerint az alperes szándéka kizárólag arra irányult, hogy a valótlán indokok alapján közölt rendkívüli felmondással mielőbb szabaduljon a kötelemből és közvetlenül szerződhessen a gyártóval, akivel aktív tárgyalásokat folytatott.

Az évek óta fennálló, kölcsönösen elfogadott kereskedelmi gyakorlatnak megfelelő, közvetlen értékesítésre, mint szerződésszegésre alapított rendkívüli felmondás a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás követelményébe ütközik, egyben az együttműködési kötelezettség megsértését is megvalósítja azáltal, hogy az alperes - a hivatkozott ügyvédi levelezésen kívül -, a több évtizedes jogviszonyra tekintettel sem törekedett arra, hogy a felek közötti félreértést tisztázza. Az alperes a rendkívüli felmondás jogát rendeltetésellenesen a kölcsönös együttműködési kötelezettség megszegésével gyakorolta.

A felmondás tehát nem szüntette meg a márkaképviseleti szerződést, ezért a 2. pontba foglalt versenytilalmi rendelkezéseket az alperes továbbra is köteles lett volna betartani.

A felperes álláspontja szerint az alperes azon magatartásával, hogy tárgyalta, majd annak eredményeként 2013. november 15-én maga is közvetlen disztribútori szerződés kötött a gyártóval, megszegte a márkaképviseleti szerződés 2.1. pont és 2.2. pontjába foglalt versenytilalmi rendelkezéseket.

A 2.2. pont általánosságban tilalmaz minden olyan alperesi magatartást, amely a forgalmazó és a gyártó között létrejött kizárólagos disztribútori szerződés, illetve gazdasági kapcsolat felbontására, valamint korlátozására irányul, köztük azt is, ha a gyártó részéről történő kapcsolatfelvételt az alperes nem utasítja vissza, és erről a forgalmazót nem tájékoztatja.

Az alperes a 2015. január 15-i tárgyaláson elismerte, hogy a gyártó lépett vele kapcsolatba, amelynek eredményeként 2013. november 15-én disztribútori szerződést kötöttek. Ez pedig azt

feltételezi, hogy az alperes és a gyártó a kizárólagos márkaképviselési szerződés fennállta alatt a versenytilalmi rendelkezéseket sértve tárgyalásokat folytatott.

Az a körülmény, hogy az alperes a gyártóval kötött szerződés alapján a felperes egyetlen versenytársaként belépett a piacra, szintén a gyártó és a felperes gazdasági kapcsolatát korlátozó magatartásnak, ezáltal a kötbérigényt megalapozó magatartásnak tekintendő.

Téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása, miszerint a szerződés 2.2. pontja a kizárólagos disztribútori szerződés biztosítására irányult, így amikor a felperes kizárólagos forgalmazási joga 2012. szeptember 1-én megszűnt, úgy megszűnt az a jogi érdek is, mely a felek szerződés 2.2. pontjára figyelemmel a 2.3. pontban kötbérrel biztosítani rendelték. A versenytilalmi rendelkezések célja ugyanis éppen a történetek elkerülése volt, azaz annak megakadályozása, hogy a kizárólagos márkaképviselési szerződés időtartamára megakadályozza azt, hogy az alperes a felperestől szerzett ismereteit felhasználva közvetlenül kerüljön kapcsolatba a gyártóval.

A versenytilalmi kötelezettség megszegése miatt tehát az alperes a 2.3. pont alapján a 100 millió Ft kötbér és késedelmi kamata felperes részére történő megfizetésére köteles.

A felperes kitért arra is, hogy ... tanúvallomása alátámasztotta, hogy a felek szerződési szándéka szerint a megállapodás 2.3. pontjába foglalt kötbérfizetési kötelezettség nemcsak a 2.2. pontba, hanem 2.1. pontba foglalt kötelezettségek megszegését is szankcionálja.

A kizárólagos disztribútori szerződés és a kizárólagos márkaképviselési szerződés kapcsolata tekintetében a felperes hangsúlyozta, hogy a két jogviszony összefüggésben van egymással, mivel a gyártónak érdeke, hogy a termékei megfelelő mennyiségű és minőségű értékesítése céljából a forgalmazó azonos követelményeket támasszon a márkaképviselővel szemben, mint amit a gyártó a disztribútorral szemben. Emellett azonban a két jogviszony független egymástól, hiszen a kizárólagos márkaképviselési szerződésben vállalt főkötelezettségek elválnak a disztribútori szerződésben foglaltaktól. Ezért a főkötelezettségek teljesítésére nincs kihatással az, hogy 2012. szeptember 1-től a felperes nem kizárólagos disztribútorként működött tovább.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Az ellenkérelem az elsőfokú eljárásban elhangzottak összefoglalását követően a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiakat emelte ki.

Hangsúlyozta, hogy a 16.1. pont többféle lehetséges értelmezése közül az ellenkérelemben előadott nyelvtani értelmezést fogadja el.

A felperesnek a tanúvallomások ítéleti értékelését hiányoló fellebbezési érvelésére tekintettel kiemelte, hogy a perben okirati bizonyítékok állnak rendelkezésre, amelyekkel szemben egyik tanú sem nyilatkozott olyan, az ügy eldöntése szempontjából jelentős tényről, amely az ítélettől eltérő döntés meghozatalát eredményezhette volna.

A felperes érdekkörében alkalmazott jogtanácsos, ... az általa szerkesztett szerződés 2.1., 2.2., 2.3. pontjainak összefüggését éppen az abban rögzített tartalommal ellentétesen értelmezte. A tanú elfoglaltságát azon kijelentése is alátámasztja, miszerint az alperes és a gyártó tárgyalása nemcsak jogszerűtlen, hanem etikátlan is volt.

A szerződés 9.2. pontjától eltérő, a felperes által valótlanul állított, okirattal sem igazolt kölcsönös kereskedelmi gyakorlat alakulását pedig ... tanúvallomása sem támasztja alá.

Megalapozottan fogadta el a törvényszék a rendkívüli felmondás esetén követendő eljárásra vonatkozó alperesi értelmezést és tekintette jogszerűnek magát a felmondásra irányuló eljárást figyelemmel arra, hogy a felperesi szerződésszegés az előzetes tájékoztatás elmulasztása a felperes jogi álláspontja és együttműködésének hiánya miatt nem volt orvosolható.

(fell.ellenkérelem 8.o.6.bek.)

Hangsúlyozta az alperes, hogy a 2013. augusztus 10-i előzetes értesítő levél a szerződésszegés jellegét a konkrét felperesi magatartásra és a szerződés 9.2. pontjában foglaltak megszegésére utalással meghatározta. A levélre írt felperesi ügyvezetői utasítás bizonyítja, hogy a felperes nem is kívánt a megkeresés tartalmával érdemben foglalkozni.

A felperes a géptértékesítésekről rendszeresen adatot rögzített és adatot szolgáltatott, ennek ellenére az általa eladott gépek alvázszámának megjelölését az alperestől várta el.

A szerződésszegést nem teheti jogszerűvé a felperes azon hivatkozása, hogy részéről történő 17 értékesítés elenyésző mértékű az alperes részére eladott 233 db géphez képest.

Hangsúlyozta az alperes, hogy a gépeladások számából valószínűsíthető a szerződésbe ütköző felperesi alkatrész értékesítés mennyisége is. A szerződés 5 évének adatait figyelembe véve a felperes szerződésszegő alkatrész eladásai az alperes számára évente 100 milliós nagyságrendű árbevétel kiesést, 5 év alatt 206,25 millió Ft- árrés kiesését okozott.(A/7., A/8.)

A felperes által is elismert jogellenes közvetlen géptértékesítések időben eltolódva jutottak az alperes tudomására, az alkatrészek közvetlen értékesítése azonban folyamatos volt a felperes részéről, ezért a felmondás időszerűsége nem vitatható.

A rendkívüli felmondással összefüggésben sem az együttműködési kötelezettséget, sem a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás követelményét az alperes nem sértette. A 2013. augusztus 10-én kelt levél bizonyítja, hogy a szerződésszegés orvoslásának igényével helyre kívánta állítani az alperes a szerződésnek megfelelő üzleti kapcsolatot.

Álláspontja szerint a rendkívüli felmondás jogát rendeltetésének megfelelően gyakorolta.

Fenntartotta azon álláspontját, hogy a felperesnek a gyártóval megkötött kizárólagos disztribútori szerződése kizárólagossága 2012. szeptember 1-től megszűnt, ezzel a versenytilalmi rendelkezések által védett jogi érdek is megszűnt. Allította, hogy a szerződés hatálya alatt nem tanúsított olyan magatartást, amely a versenytilalmi rendelkezéseket sértené. A gyártó a márkaképviselési szerződés felmondását követően kereste meg az alperest és kezdeményezte közvetlenül a disztribútori szerződés megkötését.

Leszögezte, hogy a márkaképviselési szerződés - az elsődleges álláspontja szerint - jelenleg is, de 2015. február 16. napjáig kétségtelenül fennállt.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat okszerűen, azok összességében értékelve megalapozott tényállást állapított meg, amelyből helytálló jogi következtetést levonva utasította el a felperes felmondás jogszerűtlenségének megállapítására, és kötbér megfizetésére irányuló kereseti kérelmét.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntésének indokait az alábbiakkal egészíti ki, illetve módosítja.

Alappal indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy az alperes felmondása jogszerűségének elbírálásához nem mellőzhető a kizárólagos márkaképviselési szerződés - több lehetséges alternatívát is felvető - 16.1. pontjának értelmezése.

A felperes következetes álláspontja szerint a 16.1. pont akkor ad lehetőséget a szerződés - 16.2. ponton túli - azonnali hatályú, bármely fél részéről történő felmondására, ha a szerződésszegést sérelmező fél a szerződésszegés jellegének, az orvoslás általa elvárt módjának megjelölésével, 30

napos határidőt biztosítva felhívja a szerződésszegő felet a sérelem orvoslására, aki azonban annak nem tesz eleget.

Ezzel szemben az alperes az ellenkérelmében és - többek között - a 2015. június 4-én kelt jegyzőkönyvben (18.jkv 2.o.8.bek.) kifejtett álláspontja szerint az azonnali hatályú felmondás magával az előzetes értesítéssel, (ennek útján) gyakorolható attól függő hatállyal, hogy a szerződésszegőnek rendelkezésére álló 30 nap alatt sor került-e a szerződésszegés orvoslására. A későbbiekben az alperes maga is úgy nyilatkozott (39.irat 2.bek.), hogy a rendkívüli felmondásnak az alperes 2013. augusztus 24-én kelt nyilatkozata tekinthető, amelynek közlésével 2013. augusztus 26-án szűnt meg a felek közti szerződés.

Az elsőfokú bíróság a 16.1. szerződési pont értelmezése tekintetében lényegében az alperesi álláspontot osztotta, és rögzítette, hogy „az alperes az okirat szövegének rendelkezéseivel, a jogviszony lényeges elemeivel és jóhiszemű, tisztességes értelmezés követelményével összhangban állóan akként értelmezi a szerződés 16.1. pontját, hogy a másik fél szerződésszegésére hivatkozó félnek írásban kell közölnie ezt a kifogását a másik féllel úgy, hogy ebből az írásos közlésből kiderüljön, hogy milyen jellegű szerződésszegésre hivatkozik, illetve mi az orvoslás iránti igénye és amennyiben a másik szerződésszegő fél 30 napon belül írásban nem értesíti a szerződésszegést kifogásoló felet arról, hogy a szerződésszegést orvosolta, abban az esetben az előzetes írásos értesítés útján közölt felmondás hatályosul és a szerződést megszünteti.” Figyelemmel arra, hogy az alperes által hivatkozott értelmezés a szerződés szövegének a felek jogviszonyából fakadó jogos érdekének és a jóhiszemű értelmezés követelményének megfelelő, ezért az alperes által közölt rendkívüli felmondás érvénytelenségét nem lehet megállapítani azon formai okból, hogy a felek között megkötött szerződés egyértelműnek nem tekinthető alaki rendelkezéseibe ütközik. (ítélet 9. oldal 4.,5., bekezdés).

A törvényszék úgy foglalt állást, hogy az alperes eljárása a fenti értelmezésnek megfelelő, az jogszerű volt.

Az ítéletábra álláspontja szerint a felek márkaképviselési szerződése - ahogy arra a törvényszék is rámutatott - egyrészt a 3.1. pont szerinti rendes felmondással, másrészt a 16.2. pont szerinti azonnali hatályú felmondással, harmadrészt a 16.1. pontban írtak szerint az előzetes értesítéshez kötött, a szerződésszegés esetén gyakorolható felmondással szüntethető meg.

Az ítéletábra a nyelvtani, logikai és a szöveggörnyezetet is figyelembe vevő értelmezésből kiindulva - figyelemmel a felek azon kétségtelenül kiolvasható szándékára, hogy a felmondás ezen módját előzetes értesítéshez kössék - , a 16.1. pont felperes általi értelmezésével értett egyet.

A fentiek tükrében a szerződés 16.1. pontja akként értelmezhető, hogy szerződésszegés esetén bármelyik fél jogosult a szerződést előzetes írásos értesítés útján felmondani, - értve ezalatt azt, hogy az írásos értesítés nyilvánvalóan csak magához a felmondáshoz képest lehet „előzetes”- , tehát a szerződésszegést állító fél a szerződésszegés jellegét megjelölő, és a 30 napon belüli orvoslás igényét rögzítő előzetes értesítés megküldése, és annak eredménytelensége esetén mondhatja fel a szerződést. Mivel a 16.1. pont a szerződés ilyen módon történő felmondása esetére a jogviszony megszűnésének időpontjáról nem rendelkezik, ebből az a következtetés vonható le, hogy a felmondás ezen módja is azonnali hatállyal szünteti meg a szerződést. A 16.1. pont az előzetes írásos értesítéssel szemben támasztja azt a követelményt, hogy abból a szerződésszegés jellege, az orvoslás igénye kiderüljön azzal, hogy a szerződésszegő félnek 30 nap áll rendelkezésre a szerződésszegés orvoslására.

Az ítéletábra a fentiek értelmében akként foglalt állást, hogy az alperes a 2013. augusztus 10-i előzetes értesítése eredménytelenségét követően a 2013. augusztus 24-én kelt azonnali hatályú

felmondással - annak augusztus 26-i felperes általi kézhezvételével - a felek közötti jogviszonyt jogszerűen mondta fel.

A felperesnek a felmondás alaki-tartalmi hiányosságaira vonatkozó érvei az alábbiakra tekintettel alaptalanok.

Nem teszi a felmondást alaki okból érvénytelenné az a körülmény, hogy az alperes a szerződést az augusztus 10-i értesítést követően, de a 16.1. pontban előírt 30 napos „orvoslásra biztosított” határidő leteltét megelőzően mondta fel.

A felperes ugyanis azon túl, hogy a szerződésszegés elismerésére és a reparációs szándéka közlésére adott 8 napos határidő alatt nem nyilatkozott az alperes részére, a másodfokú tárgyaláson sem vitatta az alperes azon előadását, hogy a felek az augusztus 24-i felmondást megelőző e-mailváltásából és a telefonos egyeztetéséből is kitűnt, hogy a felperes a szerződésszegést nem ismerte el, azt orvosolni nem kívánta (Gf.IV. .../2016/6. 3.o.). A felperes 2013. augusztus 24-én kelt válaszelevele ezt megerősítette.

Ezen egyértelmű, elutasító felperesi álláspont tükrében nincs jelentősége annak, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondását nem a 16.1. pont szerinti 30 nap letelte után, hanem a felek 2013. augusztus 10-ét követő e-mailváltását és eredménytelen telefonos egyeztetését követően küldte el.

A felmondásban az alperes megjelölte a megsértett 9.2. pont feltűntetésével a jogsértés tényét, jellegét, valamint reparációs igényét is közölte a 16.1. pont előírásának megfelelően. Így a felmondást jogszerűtlenné tevő alaki hiba erre hivatkozással sem róható az alperes terhére.

Az alperes területén szerződésbe ütközően végzett, közvetlen felperesi értesítések részletes, alvázszám szerinti megjelölése a felek közti jelentős információs egyensúly-eltolódás miatt az alperestől - a másodfokú bíróság álláspontja szerint - nem volt elvárható.

Az ítéletábra itt tér ki arra, hogy a felperes, mint kizárólagos forgalmazó az alperes által eladott gépekről a gyári garanciális rendszerbe történő bejelentés miatt közvetlen tájékoztatást kapott. Ezzel szemben az alperes a felperes által a területén történt sérelmezett eladásokról csak informális módon hozzá eljutó, illetőleg a szervizelési tevékenységből származó információkkal rendelkezett.

Ez a körülmény a felek között - az egymás gép- és alkatrész-értékesítéseinek nyomon követése tekintetében -, jelentős információs egyensúly-eltolódást eredményezett.

A felmondás tartalmi hiányosságai körében a felperes az általa felhozott eseti döntések talaján (BDT.2014.3101., BDT.2000.138.) arra hivatkozott, hogy a felmondás jogszerűnek akkor tekinthető, ha annak oka, azaz a megjelölt szerződésszegés ténye valós, és a felmondás gyakorlásának módja pedig okszerű és időszerű.

A felperes maga is elismerte, hogy 2008. január és 2013. augusztus között 17 alkalommal került sor a felperes általi közvetlen eladásra az alperes értékesítési területén, amelynek során a felperes előzetesen nem értesítette az alperest és az ügylet után jutalékot sem számolt el javára. A felperes ezen eljárása kétséget kizáróan a szerződés 9.2. pontjába ütközik.

A felperes ezen szerződésszegő eljárását nem teszi jogszerűvé az általa állított kölcsönösen elfogadott kereskedelmi gyakorlat, amely szerint a felek egymás értékesítési területén kölcsönösen, korlátozott mértékben - a köztük lévő szerződésben foglaltak ellenére - eladásokat végeztek.

A felperes által hivatkozott kereskedelmi gyakorlat fennálltát nem támasztja alá a felperes - elfogulatlanak nem tekinthető - kereskedelmi vezetőjének, ... nek azon nyilatkozata, amely pusztán annyit állít, hogy a felek között a felmondást megelőzően 1 évvel szóba került a kölcsönös értékesítések problematikája. Ebből nem következik, hogy ez mindegyikük által elfogadott gyakorlat lett volna (18.jkv.7. o. 1 bek.).

A felperes ezzel kapcsolatos, a fentiekben már ismertetett kölcsönös kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó érvelését cáfolja az általa a keresetben előadott körülmény is, miszerint a felek szerződésrendszerének 2008. januári újratárgyalását és újonnan megkötését - egyebek mellett - éppen az a 2007. előtt kialakult helytelen gyakorlat motiválta „amely szerint mindkét fél időről-időre kifogásolta a másik fél azon magatartását, miszerint alperes a területén kívül, a felperes pedig az alperes területén belül értékesít közvetlenül ... termékeket.” (ker.levél 9.o. utolsó bek.). A felek éppen ezen nem kívánatos helyzet rendezésére iktatták a szerződésbe a 9.2. pontot.

Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az elsőfokú eljárásban már hivatkozott értékesítési gyakorlatra a felperes a 2013. augusztus 10-i előzetes értesítő levélre adott válaszában nem is utalt, abban még a gépértékesítésekkel kapcsolatosan felhozott jogellenesség felmerülését is tagadta.

A felperes által hivatkozott kereskedelmi gyakorlat kölcsönös elfogadásának a felek közti információs egyensúly-eltolódás is akadályát képezte, amíg ugyanis a felperes - a fentiekben kifejtettek szerint - valamennyi, alperes általi gépértékesítésről részletes és konkrét információkkal bírt, addig az alperes csak eshetőlegesen, közvetetten és időbeli eltolódással szerzett tudomást a felperes általi gép-és alkatrészadásokról. Ez önmagában kizárja, hogy az alperes a kölcsönös értékesítések volumenét felmérje és még inkább, hogy azt el is fogadja.

Éppen ezért az alperes felmondásának okszerűsége és időszerűsége sem kérdőjelezhető meg arra hivatkozással, hogy arra a felperes utolsó, szerződésszegő gépértékesítését követő 1,5 évvel később került sor a 16.1. pont alapján, hiszen a már hivatkozottak szerint csak közvetett módon, a szerviztevékenységen keresztül szerezhették tudomást a jogszerűtlen értékesítések tényéről, de annak időpontjáról, volumenéről pontos információkkal nem rendelkezhetett.

A kifejtettek tükrében az állapítható meg, hogy az alperes felmondása jogszerű volt, megfelelt az rPtk. 321. §-ban és a szerződés 16.1. pontjában írtaknak. A peres felek közti kizárólagos márkaképviseleti szerződés a jogszerűen gyakorolt felmondással 2013. augusztus 26-án szűnt meg.

Alappal utasította el az elsőfokú bíróság a felperesnek a szerződés 2.3. pontjára alapított kötbérigényét is.

A felek közti jogviszony 2013. augusztus 26-i megszűnésére tekintettel az alperes ezen időpontot követő eljárása - így a 2013. november 15-i gyártóval kötött forgalmazási szerződése - nyilvánvalóan nem ütközhet a szerződés 2.1. és 2.2. pontjába, és nem szolgálhat kötbérfizetési kötelezettség alapjául.

A felperes a szerződés fennállta alatti időszakra vonatkozó, a 2.1. és 2.2. pontba ütköző, a kötbérigényét megalapozó magatartásként jelölte meg, hogy az alperes 2013. nyarán nyugat-európai gyártókkal folytatott tárgyalásokat a ... gépek, alkatrészek beszerzése tárgyában.

Az alperes ekörben hivatkozott arra, hogy a szerződés 2.1. és 2.2. pontjai a Tpvt. 11. §-ába és az rPtk. 202. §. (2) bekezdésébe ütköznek.

A Tpvt. 11. §-a értelmében tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületeknek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását, vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.

A Tpvt. 16. §-a értelmében a megállapodások meghatározott csoportjait a Kormány rendeletben mentesítheti a 11. §-ban foglalt tilalom alól. E felhatalmazással élve a Kormány csoportmentesítési rendeletet adott ki, egyebek mellett a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a

versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítéséről szóló 55/2002. (III.26.) kormányrendeletet. A hivatkozott kormányrendelet 1. § (1) bekezdése értelmében e rendelet alapján - a Tpvt. 17-ban meghatározott szempontokra figyelemmel - mentesül a gazdasági versenyt korlátozó megállapodásokra vonatkozó tilalom (Tpvt. 11. §.) alól az a megállapodás, amelyben a résztvevő vállalkozások mindegyike a termelési, vagy forgalmazási lánc egymástól eltérő szintjén működik és amely azokra a feltételekre vonatkozik, amelyek mellett egyes áruknak, vagy szolgáltatásoknak a felek általi vásárlása, értékesítése, vagy viszonteladása történik (a továbbiakban: vertikális megállapodás).

A felek kizárólagos márkakereskedői megállapodása tehát a Tpvt. 16. § és a felhívott 55/2002. (III.26.) Kormányrendelet értelmében nem esik a Tpvt. 11. §-ában szabályozott versenykorlátozás tilalma alá, azaz a Tpvt. 11. §-át nem sértheti.

A felek közti kizárólagos márkaképviselési szerződés 2.2. pontja a szerződés fennállása alatt azon magatartásokat tilalmazza, amely „a forgalmazó és a gyártó között létrejött kizárólagos disztribútori szerződés, illetve gazdasági kapcsolat felbontására, valamint korlátozására irányul. Ezen feltétel elzárja a márkaképviselőt attól, hogy a fentiek szerinti felhívást intézzon a gyártó irányába, valamint ha a gyártó vagy a képviselői részéről ilyen irányú megkeresés érkezne felé, annak visszautasítását és a forgalmazó ezen megkeresésről történő informálásának kötelezettségét írja elő. Az idézett szerződési pont nyelvtani értelmezése egyértelműen arra utal, hogy a kitétel a kizárólagos disztribútori szerződést, a gyártó és a felperes közti kizárólagos forgalmazói jogokat, és a kizárólagos forgalmazói gazdasági kapcsolatot védi.

Az a felperes által állított szerződési szándék, hogy a 2. pont versenytilalmi rendelkezései ne csak a kizárólagos disztribútori pozíciót, hanem általában a felperes gyártóval fennálló forgalmazói helyzetét védjék, a 2.2. pont megfogalmazásából nem olvasható ki.

Nem volt akadálya annak, hogy a felek a megállapodásukat - akár a szerződés 2008. évi megfogalmazásakor, akár a felperes kizárólagos forgalmazói jogának gyártó általi megszüntetésekor - akként módosítsák, hogy a 2.2. pont ne csak a felperes kizárólagos disztribútori pozícióját, hanem egyértelműen a gyártó és a felperes közti, tágabb értelemben vett gazdasági kapcsolatot, illetve a forgalmazói pozíciót védje.

A versenytilalmi rendelkezések pontos értelmezéséhez - a felperes álláspontjával szemben - a felek eredeti szerződési szándékának vizsgálata sem ad a fentiektől eltérő lehetőséget, mivel már a 2008-as szerződésmódosítást indukáló 2007-ben felmerült konfliktus is abban gyökerezett, hogy az akkor már kizárólagos disztribútorként működő felperes elejét kívánta venni annak, hogy az alperes és a gyártó a felperes megkerülésével kerüljön üzleti kapcsolatba.

A kifejtettek értelmében a másodfokú bíróság is osztotta - a fenti kiegészítéssel - azt az elsőfokú bíróság általi értelmezést, hogy a 2.2. pont kizárólag a felperes és a gyártó közti, kizárólagos disztribútori kapcsolatot sértő márkaképviselői eljárásokat tilalmazza, ezáltal a 2012. szeptember 1. napjától kezdődően - a kizárólagosság megszűnésével - a 2.2. pontban felsorolt magatartások tiltása is megszűnt.

A felperes által sérelmezett, a kötbérigény alapjául megjelölt magatartásra, azaz az alperes nyugat-európai forgalmazókkal történő kapcsolatfelvételére már a felperes kizárólagos disztribútori jogosultságának megszűnését követően került sor, így az alperes ezen eljárása a kizárólagos disztribútori kapcsolatot védő 2.2. pontba nem ütközhet.

A fentiekre tekintettel nem róható az alperes terhére olyan magatartás, amely 2012. szeptember 1-ét megelőzően a szerződés 2.2. pontját sértené és ezáltal a 2.3. pontba foglalt szankció, azaz a kötbérfizetési kötelezettség alkalmazását indokolná.

A 2.1. pont megszegésével kapcsolatos felperesi érvelés relevanciával nem bír, mivel annak megsértését a 2.3. pont kötbérfizetési kötelezettséggel nem szankcionálja, ezért az alperes 2.1. pontba ütköző eljárása sem alapozná meg a felperes kötbér megfizetésére irányuló kereseti kérelmét.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra a törvényszék érdemben helytálló ítéletét az indokolás fenti kiegészítésével a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes részére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pont (5) (6) bekezdés alapján megállapított mértékű, ÁFA-t is magába foglaló ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

ő, 2017. március 17.

Dr. Zámbó Tamás sk.
a tanács elnöke

. Sarmon Hedvig sk.. Band Ferenc sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: